

Jatko-opinnot kasvatustieteen laitoksella: Ohje

Yleiset jatko-opintoja ohjaavat periaatteet

Helsingin yliopiston konsistorissa on hyväksytty vuonna 2006 jatkotutkintojen yleiset linjaukset (http://www.helsinki.fi/ktl/jatkokoulutus/konsistorin_linjaukset_2006.pdf). Kasvatustieteellisen alan tohtorikoulutuksen kehittämistä on tehty muistio myös vuonna 2006 (<http://www.helsinki.fi/vokke/suosituksset.htm>). Näiden linjausten perusteella myös Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitos on tarkentanut syksyllä 2006 jatko-opiskelun ohjeitaan.

Jatko-opiskelijaksi hakeutuminen

Jatko-opintojen aloittamisen edellytykset

Jatko-opintojen aloittamisen edellytyksenä on maisterin tutkinto tai vastaavat tiedot sekä pääsääntöisesti vähintään syventävät opinnot kasvatustieteissä tai jossakin lähitieteessä. Jatko-opiskelu oikeus myönnetään väitöskirjatutkimusta varten.

Jatko-opinnot vaativat syvällistä tieteellistä paneutumista, korkeaa motivaatiota, mielekästä tutkimusaihetta sekä aikaa ja voimavaroja opiskeluun. Tohtorin tutkinnon suorittaminen vaatii neljä vuotta päätoimista opiskelua. Tutkinto on mahdollista suorittaa myös opiskelemalla osa-aikaisesti, jolloin opinnot voivat kestää pidempään.

Jatko-opiskelu oikeutta ei yleensä myönnetä, jos gradun arvosana on alle cum laude approbaturin. Heikkoa arvosanaa voi kompensoida muilla tutkimusansioilla tai erityisen ansiokkaalla tutkimussuunnitelmalla. Tällöin opiskelijan on suoritettava ohjaajan kanssa sovittavalla tavalla täydentäviä metodiopintoja, jolloin hänen tutkintoonsa sisältyy ainakin 20 op enemmän opintoja kuin muilla.

Kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 191 20555, faksi (09) 191 20561, www.helsinki.fi/ktl

Pedagogiska institutionen
Beteendevetenskapliga fakulteteten

PB 9 (Brobergsterassen 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 191 20555, fax +358 9 191 20561, www.helsinki.fi/ktl

Department of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 191 20555, fax +358 9 191 20561, www.helsinki.fi/ktl

Jatko-opiskelu oikeuden hakeminen

Jatko-opiskelijaksi voi hakeutua kaksi kertaa vuodessa. Hakupäivät ovat aina 15.1. ja 30.8.

Mikäli ajattelet, että jatko-opinnot ovat sinulle realistinen vaihtoehto, tutustu laitoksella tehtävään tutkimukseen ja mieti, mille alueelle oma kiinnostuksesi kohdistuu. Määritä tutkimuksesi aihe, tee alustava tutkimussuunnitelma ja ota yhteyttä tällä alueella toimivaan laitoksen professoriin tai dosenttiin, jonka haluaisit ohjaajaksesi. Jos laitos on sinulle vieras, ota yhteyttä tohtorikoulutettava Tuuli Kurkeen.

Tee tutkimussuunnitelma tulevan ohjaajasi kanssa neuvotellen. Kun olet saanut tulevalta ohjaajaltasi alustavan lupauksen yhteistyöstä, voit hakea laitoksen jatko-opiskelijaksi. Kasvatustieteen laitoksen jatkokoulutustyöryhmälle osoitettu hakemus sisältää seuraavat asiakirjat:

- 1) täytetty hakemuslomake, joka lähetetään allekirjoitettuna osoitteeseen: Tuuli Kurki, Kasvatustieteen laitos, PL 9, 00014 Helsingin yliopisto (saatavilla tiedekunnan sivulta <http://www.helsinki.fi/behav/jatkokoulutus/jatkohak.rtf>) sekä liitteet, jotka lähetetään sähköpostitse osoitteeseen: tuuli.kurki@helsinki.fi:
- 2) tutkimussuunnitelma,
- 3) vapaamuotoinen suunnitelma väitöskirjaa tukevista jatko-opinnoista (HOPS),
- 4) vapaamuotoinen selostus jatko-opiskelijaksi hakeutumisesi taustoista sekä ansioistasi ja mahdollisista julkaisuistasi,
- 5) kopio gradulausunnosta ja
- 6) kopio gradun tiivistelmästä.

(Jos liitteitä 5 tai 6 ei ole sähköisessä muodossa, ne voi liittää myös paperiversiona varsinaiseen hakemukseen.)

Kasvatustieteen laitoksen jatkokoulutustyöryhmä tekee esityksen jatko-opiskelijoiksi hyväksyttävistä tiedekunnalle, joka myöntää jatko-opinto-oikeudet. Niille hakijoille, joiden tutkimussuunnitelma on vielä keskeneräinen, työryhmä voi ohjaajan esityksestä myöntää opiskeluoikeuden orientoivalle jaksolle (ks. oma kohtansa).

Aiheen valinta ja tutkimussuunnitelman tekeminen

Kasvatustieteen laitoksella voi tehdä väitöskirjan vain, mikäli opiskelijan suunnittelemaan aiheeseen löytyy ohjaaja. Väitöskirjan aiheen tulisi liittyä laitoksella tehtävään tutkimukseen tai opettajien osaamisalueeseen. Tarvittaessa opiskelija voidaan ohjata hakeutumaan jatko-opiskelijaksi muille laitoksille, tiedekuntiin tai muihin yliopistoihin esimerkiksi silloin, kun väitöskirjan aihepiiristä ei ole saatavissa ohjausta tai ohjausresursseja ei muutoin ole mahdollista tarjota. Aiheen on oltava sellainen, että se tuottaa uutta kasvatustieteellistä tietoa ja se on yhteiskunnallisesti tärkeä.

Tutkimussuunnitelman tekemiselle ei ole valmiita ohjeita. Sen on kuitenkin kuvattava ja perusteltava tiiviisti (5 - 10 sivua normaaleilla marginaaleilla, 1:n rivivälillä ja fonttikoolla 12) tutkimusaihe, keskeinen teoriatausta ja metodologia (metodologiset lähtökohdat, suunnitelma aineiston hankinnasta ja analysointitavasta sekä selvitys eettisistä ongelmista ja niiden ratkaisutavoista), tutkimusongelmat tai -kysymykset, aikataulutus, rahoitussuunnitelma sekä tutkimuksen yhteydet esimerkiksi tutkimusprojekteihin.

Jatko-opintoihin orientoiva vaihe

Jatko-opiskelua suunnitteleva voi tulevan ohjaajansa suosituksesta pyytää jatkokoulutustyöryhmältä pääsyä jatko-opintoihin ns. orientoivaan vaiheeseen, myös kesken lukukauden. Orientoivan vaiheen aikana opiskelijalla ei ole virallista jatko-opiskeluoikeutta, mutta oikeus saada mm. ATK-kevyttunnus ja kirjastokortti sekä

osallistua tiedekunnan järjestämiin jatko- ja maisteriopintoihin mikäli kursseilla on tilaa (niiden rekisteröinti tapahtuu kuitenkin vasta virallisen jatko-opiskelu-oikeuden saamisen jälkeen). Orientoivien opintojen tarkoituksena on selvittää opiskelijalle hänen mahdollisuuksiaan, halukkuuttaan ja resurssejaan jatko-opintoihin sekä hioa tutkimussuunnitelma sellaiselle tasolle, että jatko-opinto-oikeus myönnetään ja suunnitelmalla on mahdollista hakea myös rahoitusta tutkimukselle.

Orientaatiovaiheen aikana voi tutustua laitoksella tehtävään tutkimukseen ja mahdollisesti suunnata aihettaan sen mukaan.

Ohjaajan, valvojan ja jatkokoulutustyöryhmän tehtävät

Ohjaajan rooli ja tehtävät

Jatko-opiskelijan on itse hankittava itselleen vähintään yksi ohjaaja. Käytännössä jatkokoulutukseen pyrkivä opiskelija ottaa yhteyttä sopivaksi katsomaansa professoriin tai laitoksella virassa olevaan dosenttiin ja kysyy hänen halukkuuttaan ryhtyä ohjaajaksi.

Väitöskirjalla on oltava ainakin yksi, mielellään kaksi ohjaajaa. Ykkösohjaajan on pääsääntöisesti oltava laitoksella virassa oleva professori tai dosentti. Kakksohjaaja voi olla joko Helsingin yliopiston tai ulkopuolinen tohtori, dosentti tai professori. Laitoksen ulkopuolisen ohjaajan käytöstä on kuitenkin sovittava aina etukäteen laitoksen johtajan kanssa, koska tästä tulee laitokselle kustannuksia.

Ohjaaja ohjaa ja neuvoo väitöskirjan teossa sekä hyväksyy väitöskirjaa tukevia opintoja. Hän avustaa tutkimussuunnitelman laadinnassa, ehdottaa kirjallisuutta sekä lukee ja kommentoi eri vaiheissa olevia tekstiosuuksia. Lisäksi hän toimii yleisemminkin oppaana tiedeyhteisöön. Ohjaajalta voi odottaa ohjausta, neuvoja ja tukea kohtuulliseen rajaan asti. Väitöskirja on kuitenkin tekijänsä itsenäinen oppinäytetyö. Ohjaajalle pitää suoda riittävästi aikaa käsiteltävien tekstien ja valmiin

väitöskirjakäsikirjoituksen lukemiseen. Mikäli ohjattavan työ ei edisty sovitulla tavalla, ohjaajalla on oikeus lopettaa ohjaussuhde. Myös jatko-opiskelija voi ehdottaa ohjaajan vaihtoa, jos yhteistyö ohjaajan kanssa ei suju toivotulla tavalla. Tällöin hän voi kääntyä valvojansa, tai mikäli ohjaaja on myös valvoja, laitoksen johtajan puoleen.

Useimmat ohjaajat johtavat tutkimusryhmää tai pitävät jatkokoulutusseminaareja, joissa on mahdollisuus saada myös vertaisohjausta.

Uusien Helsingin yliopiston jatkokoulutuslinjausten mukaisesti seitsemän vuoden jälkeen tarkistetaan opiskelijan tilanne, ja jatkaminen edellyttää ohjaajan kanssa päivitettyä henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Valvojan ja jatkokoulutustyöryhmän rooli ja tehtävät

Valvoja nimetään laitoksen puolesta. Valvoja on pääsääntöisesti laitoksella virassa oleva professori, joka määrätään tähän tehtävään. Jos ensimmäinen ohjaaja on laitoksen professori, hän voi toimia myös valvojana. Valvojan tehtävät ovat hallinnollisia ja liittyvät lähinnä jatko-opiskelijaksi hyväksymiseen ja väitöskirjan tarkastusprosessin eri vaiheisiin.

Jatkokoulutusryhmään kuuluvat laitoksen johtaja Marja Martikainen, professorit Elina Lahelma (pj), Gunilla Holm, Sari Linblom-Yläne ja Jaakko Virkkunen sekä sihteerinä tohtorikoulutettava Tuuli Kurki. Työryhmä käsittelee jatko-opintohakemukset ja esitarkastukseen jätettävät väitöskirjakäsikirjoitukset, tekee näistä ehdotuksia tiedekunnalle sekä huolehtii laitoksen yleisistä jatko-opiskelua koskevista periaatteista ja linjauksista.

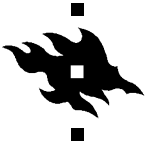
Jatko-opiskelu kasvatustieteen laitoksella

Tohtorin tutkintoon kuuluvat opinnot

Tohtorin tutkintoon kuuluu väitöskirja ja siihen liittyvä tutkimustyö. Lisäksi siihen kuuluu pohjatutkinnosta riippuen 60-80 opintopistettä kasvatustieteellisiä sekä muita opintoja, jotka tukevat väitöskirjatyötä ja antavat valmiuksia sekä tutkijan tehtäviin että muihin vaativiin asiantuntijatehtäviin. Tarvittavien opintojen laajuus riippuu perustutkinnon aineyhdistelmästä ja tasosta sekä muista valmiuksista. Esimerkiksi väitöskirjaa tukevia menetelmällisiä ja teoreettisia opintoja olisi syytä sisällyttää opintoihin erityisen laajasti silloin, jos perustutkinnon aineyhdistelmä ei anna näiltä osin hyviä valmiuksia.

Vapaamuotoinen henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS) laaditaan yhteistyössä ohjaajan kanssa (tai valvojan kanssa, mikäli ohjaaja on laitoksen ulkopuolelta) ennen jatko-opintoihin hakeutumista, ja sitä voi myös ohjaajan kanssa sopien muuttaa missä vaiheessa tahansa. HOPSiin sisältyy suunnitelma jatko-opintojen laajuudesta ja sisällöistä. Ne voivat sisältää:

- **Kasvatustieteiden ja tieteenteorian opintoja**, kuten tutkimusmetodologian, tieteenfilosofian ja tutkimusetiikan opintoja; omaan tutkimusalaan liittyviä sisältö- ja tutkimusmenetelmäopintoja; kansainvälistä tutkimusyhteistyötä sekä osallistumista kasvatusalan konferensseihin
- **Tieteellisen asiantuntijuuden kehittymistä tukevia muita opintoja**, jotka sisältävät esimerkiksi syventäviä opintoja sivuaineissa tai muiden maiden yliopistoissa suoritettuja opintoja, joiden sisältö ja taso tukevat tohtorin tutkinnon suorittamista
- **Muita korkean tason asiantuntijuuden kehittymiseen liittyviä opintoja**, kuten tieteellisen viestinnän, johtajuuden tai yliopistopedagogiikan opintoja.
- **Kasvatustieteellisiä syventäviä opintoja** niille opiskelijoille, joilta ne puuttuvat maisterin tutkinnosta.

Väitöskirjalle asetetut vaatimukset

Väitöskirjan kielenä voi olla suomi, ruotsi tai englanti. Väitöskirja voi olla monografia tai artikkeliväitöskirja. Neuvottele vaihtoehtoista tarkemmin ohjaajasi kanssa. Kokoelmaväitöskirjassa yleinen vaatimus on 3-5 korkeatasoista tieteellisessä julkaisusarjassa julkaistua tai julkaistavaksi hyväksyttyä referoitua artikkelia ja yhteenveto. Väitöskirja-artikkeleiksi hyväksytään myös yhteisartikkeleita, mutta silloin vähintään kolmessa väitöskirjan tekijän on oltava ensimmäisenä. Yhteisartikkelien tapauksessa väittelijän on liitettävä mukaan kaikkien kirjoittajien allekirjoittama selostus omasta osuudestaan artikkelissa. Artikkeliväitöskirjan yhteenveto-osa on aina väittelijän yksin kirjoittama.

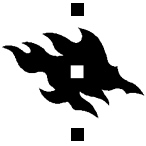
Väitöskirjakäsikirjoituksen jättäminen esitarkastukseen

Tiedekunnan sivuilta löytyy yleiset ohjeet väitöskirjakäsikirjoituksen jättämisen aikatauluista ja vaatimuksista. Kasvatustieteen laitoksen jatkokoulutustyöryhmä keskustelee tarvittaessa työn ohjaajan ja/tai valvojan kanssa jätettävästä käsikirjoituksesta sekä esitarkastajista ja vastaväittäjästä. Tämän vuoksi viimeistään väitöskirjan jättöpäivänä, mutta mielellään jo aikaisemmin

- *jatko-opiskelija lähettää* osoitteeseen ktl-jktr@helsinki.fi jatkokoulutustyöryhmän jäsenille työn abstraktin, sisällysluettelon sekä artikkeliväitöskirjan ollessa kyseessä luettelon artikkeleista ja selvityksen väittelijän omasta osuudesta yhdessä kirjoitettujen artikkelien osalta;
- *valvoja lähettää* samaan osoitteeseen perustellun ehdotuksen esitarkastajiksi ja alustavat ajatukset mahdollisista vastaväittäjistä.

Rahoitus ja aikataulutus

Vastuu rahoituksesta on opiskelijalla itsellään. Osa onnistuu saamaan rahoituksen joltakin säätiöltä, tutkijakoulusta tai muusta vastaavasta. Kasvatusalueella toimii

valtakunnallinen tutkijakoulu KASVA (<http://vanha.edu.utu.fi/kasva/>). Monet tekevät jatko-opintoja ainakin ajoittain muun työn ohella. Ei ole kuitenkaan realistista saada jatko-opintoja tehtyä kokonaan työn ohessa, vaan jossakin vaiheessa on välttämätöntä jäädä opintovapaalle tai muuten töistä pois. Siksi jatko-opiskelijaksi haluavan on jo hakuvaiheessa kerrottava tutkimussuunnitelman resurssisuunnitelman kohdassa konkreettisista suunnitelmistaan opiskella osittain kokopäiväisesti. Rahoitusvaihtoehtoja ja apurahoja voi käydä etsimässä esim. seuraavasta linkistä:

<http://www.utu.fi/hallinto/tutkimuspalvelut/turatiedotus.htm>

Jatko-opintoihin liittyvät vastuualueet: Kenen puoleen kääntyä epäselvissä tapauksissa?

- Tohtorikoulutettava Tuuli Kurki vastaa kysymyksiin koskien seuraavia asioita:
 - o Jatko-opintojen aloitukseen liittyvät kysymykset
 - o Jatko-opintojen yleiset linjaukset
 - o Kasvatustieteen laitoksen jatko-opiskelijoiden sähköpostilista (ktjatko-l) (jos haluat mukaan listalle tai sieltä pois tai jos sähköpostiosoitteesi muuttuu)
 - o Jatko-opiskelijoista pidettävät yleiset listat: jos ohjaajasi tai valvojasi vaihtuu, olet jo väitellyt, arvioitu valmistumisajankohtasi muuttuu tms.
- Huom!** Yleisten yhteystietojen muutokset (esim. osoitteen muutokset) on suositeltavaa tehdä Oodissa. Jos sinulla on kysyttävää yhteystietoihin liittyen tai et onnistu tekemään muutoksia Oodissa, ota yhteyttä tiedekunnan kansliaan (ei assistenttiin).
- Osastosihteerä Päivi Latukka vastaa kysymyksiin koskien seuraavia asioita:
 - o Opintosuoritukset ja niistä saatavat merkinnät. Jos hänellä ei ole listoja ts. jos opettaja ei ole toimittanut tarvittavia tietoja tai suorituksia hänelle, opiskelijan on otettava yhteyttä kyseisen kurssin opettajaan.

- Tiedekunnan tiedesihteeri Kristiina Brunila vastaa yleisesti kaikista tiedekuntatasoa koskevista asioista:
 - o Tutkintohallinto eli mm. väitöskirjojen tarkastusprosessi
 - o Yleinen jatko-opintoneuvonta
 - o Sähköpostitiedotus tiedekunnan jatko-opiskelijoille kaytt-jo@helsinki.fi – listan kautta
 - o Tiedekunnan yhteisestä jatkokoulutustarjonnasta ja Graduate School-tarjonnasta vastaaminen (tiedesihteerin lisäksi tohtorikoordinaattori Mira Huusko)

- Osastosihteeri Anu Sahama tiedekunnassa vastaa seuraavista asioista:
 - o Yhteystietojen muuttumiseen liittyvät asiat sekä listojen pito kaikista tiedekunnan jatko-opiskelijoista

- Amanuenssi Tuomo Aalto ja tiedesihteeri vastaavat yhdessä seuraavista asioista:
 - o Internetiin ja Almaan liittyvät asiat ja ongelmat

- Kansainvälisten asiain suunnittelija Niina Jokela vastaa kansainvälisistä asioista

- Väitöskirjatyöhön liittyvissä sisällöllisissä asioissa ja ongelmissa sekä väitöskirjan ja jatko-opintojen etenemiseen liittyvissä kysymyksissä ota yhteyttä ohjaajaasi ja/tai valvojaasi.